

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 15-9-2022
Αρ. πρωτ.: 988/239813

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: Ως ΠΑ

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 6887/19-8-2022 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. **Απ. Πάνας** και **Ανδρ. Πουλάς**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο αγροτικός τομέας, έπειτα από τις συστηματικές προσπάθειες της Κυβέρνησης και των στελεχών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), εξασφάλισε ένα σημαντικό κονδύλι για την αντιμετώπιση των συνεπειών που βίωσε η χώρα και η ΕΕ ως αποτέλεσμα της πανδημίας.

Συγκεκριμένα, στον ελληνικό πρωτογενή τομέα θα διατεθούν περισσότερα από 500 εκατομμύρια ευρώ για ιδιωτικές επενδύσεις και περίπου 1 δις ευρώ για δημόσιες. Πρόκειται για χρήματα τα οποία δεν προέρχονται από άλλους παραδοσιακούς χρηματοδοτικούς πόρους ή από τις ενεργές επιδοτήσεις, αλλά για ένα νέο πακέτο κονδυλίων συμπληρωματικό στα ήδη υφιστάμενα.

Αναφέρουμε ότι, σε όλη αυτή τη διαδικασία τηρήθηκε πιστά το Κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και οι αρχές της διαφάνειας και της δημοσιότητας, όπως παρατίθεται παρακάτω.

Ειδικότερα όσον αφορά τις Δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) που αφορούν στον «Οικονομικό μετασχηματισμό του αγροτικού τομέα, στις οποίες εντάσσεται το υποέργο 4 «Αναδιάρθρωση των Καλλιεργειών» σημειώνονται τα ακόλουθα:

Το 2021 κατατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το σχέδιο δράσης με τα αιτήματα για τη χρηματοδότηση αναγκών που αφορούν στον πρωτογενή τομέα και στην αγροδιατροφή γενικότερα, θέτοντας ως κύριους μεταρρυθμιστικούς στόχους τους ακόλουθους:

- α) την αύξηση του βαθμού οργάνωσης στον πρωτογενή τομέα, είτε μέσω των Αγροτικών Συνεταιρισμών, των Οργανώσεων και των Ομάδων Παραγωγών, είτε μέσω της σύναψης συμβολαιακής γεωργίας μεταξύ αγροτών και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους κλάδους της αγροδιατροφής. Και στις δύο περιπτώσεις στόχος είναι να ωφεληθεί ο Έλληνας αγρότης.
- β) την προστασία του περιβάλλοντος.
- γ) τον ψηφιακό μετασχηματισμό του αγροτικού τομέα.

Αυτοί είναι οι κύριοι πυλώνες σύμφωνα με τους οποίους ζητήθηκαν οι επιχορηγήσεις των τουλάχιστον 500 εκατομμυρίων ευρώ, αποκλειστικά για τους τομείς της αγροδιατροφής με στόχευση στις ιδιωτικές επενδύσεις, η δε καταληκτική ημερομηνία για την ολοκλήρωση των Δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν, δεν θα είναι μεταγενέστερη της 31^{ης} Μαΐου 2025.

Με την υπ' αριθ. 10152/21 Εκτελεστική απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την Ελλάδα, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και οι ενισχύσεις υπό μορφή επιχορήγησης για τους τομείς της αγροδιατροφής.

Το σύνολο των κονδυλίων που αφορούν σε επιχορηγήσεις και προέρχονται από το ΤΑΑ, υπάγονται στα καθεστώτα Κρατικών Ενισχύσεων, δηλαδή συμμορφώνονται με τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΓΑΚ, Καν. 651/2014) και τον Καν 702/2014 που εξειδικεύεται στον πρωτογενή τομέα. Αυτό συνεπάγεται ότι δεν υπάρχει καμία σύνδεση με τα τρέχοντα Μέτρα του Π.Α.Α. (Πυλώνας II της ΚΑΠ) και τις προσκλήσεις για τα προϊόντα της Κοινής Οργάνωσης Αγορών (Πυλώνας I της ΚΑΠ). Πρόκειται για νέα πρόσθετα κονδύλια Κρατικών Ενισχύσεων, τα οποία εξασφάλισε για πρώτη φορά το ΥΠΑΑΤ, ενισχύοντας περαιτέρω τον πρωτογενή τομέα δημιουργώντας εργαλεία κινήτρου για την υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων.

Στις προσκλήσεις που αφορούν στο Υποέργο 4: «Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών» εφαρμόζεται ο Καν. 702/2014. Οι βασικές αρχές του Καν. 702/2014 που τον διαφοροποιούν από τις προσκλήσεις Μέτρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ και ειδικότερα του Π.Α.Α., είναι:

- i. Ο Καν. 702/2014 εφαρμόζεται, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, υπέρ των ΜΜΕ, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον γεωργικό τομέα, δηλαδή την πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων (άρθρο 1, περίπτωση 1α).
- ii. Ο Καν. 702/2014, τόσο στο Γενικό του μέρος όσο και στο Ειδικό, αναφέρει ξεκάθαρα και επακριβώς τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης των ενισχύσεων στα καθεστώτα που περιγράφει.

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της εφαρμογής και της τήρησης των όρων των Κανονισμών γίνονται από την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), ενώ η παρακολούθηση και ο έλεγχος τήρησης του ΣΔΕ (Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου) γίνονται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ).

Επιπλέον, στον προαναφερόμενο Κανονισμό 702/2014 και στο εγχειρίδιο Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης γίνεται αναφορά στις μεθόδους δημοσίευσης και ενημέρωσης.

Τέλος, το σύνολο των ενεργειών και διαδικασιών ελέγχονται από ανεξάρτητο ελεγκτή και οριστικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ε., στις οποίες κοινοποιείται το σύνολο των εγγράφων.

Όπως προαναφέρεται, κάθε έγγραφο και κάθε σχετικό αρχείο που αφορά στις προσκλήσεις διαβιβάστηκε στις αρμόδιες υπηρεσίες, ώστε να γνωμοδοτήσουν και να εγκρίνουν τα κείμενα των τελικών προσκλήσεων. Αυτό είναι γνωστό σε όσους έχουν διαβάσει τις προσκλήσεις, καθώς σε όλες αναφέρονται οι αριθμοί γνωμοδότησης της ΚΕΜΚΕ και έγκρισης της ΕΥΣΤΑ.

Από 28 Φεβρουαρίου 2022 μέχρι 22 Μαρτίου 2022 αναρτήθηκαν σταδιακά, προς διαβούλευση, οι προσκλήσεις του ΤΑΑ που αφορούν στον αγροδιατροφικό τομέα. Ειδικότερα, το έργο *Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών* τέθηκε σε διαβούλευση από 18 έως 23 Μαρτίου 2022.

Κατά τη διάρκεια της, υπήρχε η δυνατότητα να υποβληθούν παρατηρήσεις και προτάσεις είτε ως προς τη διαδικασία υλοποίησης της πρόσκλησης ή και ως προς την κατανομή των κονδυλίων και φυσικά βελτιώσεις προς όφελος των παραγωγικών φορέων.

Μάλιστα, τα ερωτήματα που τέθηκαν και οι προτάσεις που υποβλήθηκαν, στο πλαίσιο της διαβούλευσης, αξιολογήθηκαν και, εφόσον κρίθηκαν ότι είναι σύμφωνες με τις ενωσιακές και εθνικές διατάξεις και προς όφελος των παραγωγικών φορέων, ενσωματώθηκαν στα τελικά κείμενα, τα οποία εκ νέου τέθηκαν στη διάθεση των αρμόδιων υπηρεσιών προς έγκριση.

Κατόπιν ολοκλήρωσης της διαβούλευσης και ενσωμάτωσης στις προσκλήσεις των προτάσεων που καταγράφηκαν, τα τελικά κείμενα έλαβαν έγκριση αρμοδίως από τις υπηρεσίες και αναρτήθηκαν διαδικτυακά με σκοπό την έναρξη της διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων. Συγκεκριμένα, οι προσκλήσεις αναρτήθηκαν στις 8 Απριλίου 2022, στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ,

σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες περί δημοσιότητας, όπου όλοι μπορούσαν να λάβουν γνώση.

Από τη δημοσίευση των προσκλήσεων και μέχρι την έναρξη της υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης, το ΥΠΑΑΤ κατέγραψε σειρά ερωτημάτων (πάνω από 350 ερωτήσεις) για όλες τις προσκλήσεις, τα οποία οργάνωσε και απάντησε με την ανάρτηση σχετικών κειμένων στην ιστοσελίδα του. Παράλληλα, έλαβε πρόσθετες προτάσεις και παρατηρήσεις από φορείς και υπηρεσιακούς παράγοντες, τροποποιώντας τις προσκλήσεις, όπου ήταν απαραίτητο. Για την τήρηση της διαφάνειας και την ισότιμη πρόσβαση όλων στις προσκλήσεις του ΤΑΑ δόθηκαν οι απαραίτητες παρατάσεις για την έναρξη υποβολής των αιτήσεων.

Συγκεκριμένα, για το έργο *Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών*, με την με Αριθμ. Πρωτ. 445/22.07.2022 απόφαση, δόθηκε παράταση για την έναρξη της διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης, η οποία ξεκινά 20.9.2022 και ολοκληρώνεται 1.11.2022 (ΑΔΑ: 92ΣΜ4653ΠΓ-Ψ73/22-7-2022).

Αναφέρουμε ότι, πέραν των υποχρεώσεων που τίθενται από τις ενωσιακές και τις εθνικές διατάξεις, για πρώτη φορά προσκλήσεις που ανακοινώθηκαν από το ΥΠΑΑΤ δεν περιλαμβάνουν περιορισμούς και αποκλεισμούς και ανακοινώνονται με γνώμονα αποκλειστικά τη στήριξη της αγοράς. Επίσης, έχοντας την εμπειρία των προηγούμενων επενδυτικών προγραμμάτων που υλοποίησε το ΥΠΑΑΤ, επιλέχθηκαν πρακτικές και μέθοδοι που συμβάλλουν στη γρήγορη υλοποίηση, δίνοντας έμφαση στην προσέλκυση επενδύσεων με υψηλό βαθμό ωριμότητας.

Ειδικότερα, όσον αφορά στο Υποέργο 4 «Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών» υπάρχει προγραμματισμός και ξεκάθαρος προσανατολισμός, ο οποίος υποδεικνύεται από το ενωσιακό πλαίσιο και τις ανάγκες της αγοράς, τις οποίες αφουγκραζόμαστε.

Για την επιστημονική προσέγγιση και την ορθή υλοποίηση του Υποέργου έχει υπογραφεί από τον Ιούνιο 2022 προγραμματική σύμβαση με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών για την σύνταξη μελέτης όπου θα καθορίζονται οι επιλέξιμες ποικιλίες, τα επιλέξιμα αγροτεμάχια και το κόστος ανά στρέμμα. Η μελέτη συντάσσεται ήδη και το πόρισμα της αναμένουμε να κατατεθεί το αμέσως επόμενο διάστημα.

Οι νέες επιλέξιμες ποικιλίες θα πρέπει α) να είναι ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή, β) να είναι ανθεκτικές σε εχθρούς και ασθένειες που έχουν καταγραφεί και επηρεάζουν την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων γ) τα παραγόμενα αγαθά και προϊόντα να έχουν εξαγωγίμο εμπορικό προσανατολισμό.

Δεν είναι επιλέξιμες οι οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου και η ελαιοκαλλιέργεια, διότι για τις μεν πρώτες εφαρμόζεται ήδη πρόγραμμα αναδιάρθρωσης μέσα από άλλες Δράσεις, ενώ τα ελαιόδεντρα χαρακτηρίζονται ως ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή, συνεπώς δεν τεκμηριώνεται ανάγκη να συμπεριληφθούν στο Υποέργο.

Εκ των ανωτέρω, είναι προφανές ότι δεν υπάρχει καμία στοχευμένη διαδικασία αποκλεισμού των φυσικών προσώπων. Ακολουθούνται οι αρχές και οι όροι του Κανονισμού και υποστηρίζεται η δέσμευση για μεταρρύθμιση στο θέμα του συνεργατισμού στον πρωτογενή τομέα και της εφαρμογής συμβολαιακής γεωργίας. Στόχος είναι η με στρατηγικό σχέδιο μεταρρύθμιση του πρωτογενούς τομέα και η δημιουργία σχημάτων με ισχυρή διαπραγματευτική δύναμη και όχι ο συνεχιζόμενος εγκλωβισμός του Έλληνα αγρότη σε μικρές και εν τέλει μη βιώσιμες αγροτικές εκμεταλλεύσεις, προκειμένου να καλύπτεται η κάθε πολιτική σκοπιμότητα.

Σημειώνουμε ότι, η Ελλάδα χρήζει αναδιάρθρωσης στον πρωτογενή τομέα σε ό,τι αφορά στον μικρό κλήρο και στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα, στην οποία συμβάλλει το μικρό μέγεθος των ελληνικών εκμεταλλεύσεων. Στόχος είναι η αύξηση του βαθμού οργάνωσης του πρωτογενούς τομέα με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Μέσα από τα συλλογικά σχήματα δίνεται η

δυνατότητα οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας, καθιστώντας ανταγωνιστικότερες τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι, η ανταπόκριση στα προγράμματα, που εκδηλώθηκε με έντονο ενδιαφέρον και υψηλό ποσοστό συμμετοχής, αποδεικνύουν ότι οι προσκλήσεις σχεδιαστήκαν να απευθύνονται σε πολλούς, χωρίς αποκλεισμούς, ενώ επιπλέον επιτυγχάνεται η ταχεία υλοποίηση τους υπηρετώντας ταυτόχρονα το στόχο για άμεση ένταξη και αξιοποίηση των πόρων

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Οικονομικών
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Απ. Πάνα
3. Βουλευτή κ. Ανδρ. Πουλά